УДК 338.45:65.01
JEL Classification: M21; O31; O32

МІСЦЕ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У ВИЗНАЧЕННІ РЕЗУЛЬТАТІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*

© 2019 НОСОВЕЦЬ О. І., ВОЛОЩУК Л. О.

УДК 338.45:65.01
JEL Classification: M21; O31; O32

Носовець О. І., Волощук Л. О.

Місце інноваційної інфраструктури у визначенні результатів інноваційної діяльності

В статті деталізовано та диференційовано за різноманітними підходами поняття інноваційної інфраструктури, уточнено обґрунтування її взаємозв'язку з інноваційною системою на предмет впливу на формування результатів інноваційної діяльності. Розглянуто аспекти трактування досліджуваного поняття інноватики за нормативно-правовими джерелами вітчизняного законодавства та міжнародними стандартами; зазначено неузгодженість визначень у нормативних актах; подано авторську дефініцію інноваційної інфраструктури; уточнено у зв'язці з інноваційною інфраструктурою змістовне наповнення поняття інноваційної системи. Розкрито сутність інноваційної інфраструктури як результату інноваційної діяльності та зазначено її місце в їх формуванні. Також приведено й обґрунтовано перелік результатів досліджуваної інноватівної категорії як результатів інноваційної направленості підприємницької діяльності за аксіоматичним принципом транзитивності. Поглиблено теоретичне обґрунтування взаємної залежності й визначеності інноваційної інфраструктури й інноваційної системи в контексті визначення результатів інноваційної діяльності з позиції системності функціонування та визначеності ознаками інноваційності.

Ключові слова: *інноваційна діяльність, інноваційна система, інноваційна інфраструктура, результати інноваційної діяльності, аксіоматичний метод.*

DOI: https://doi.org/10.32983/2222-0712-2019-3-123-132

Табл.: *2.* ***Бібл.:*** *31.*

Носовець Олександра Ігорівна *– аспірант кафедра обліку, аналізу та аудиту, Одеський національний політехнічний університет (просп. Шевченка, 1, Одеса, 65044, Україна)*

E-mail: *professorka@ukr.net*

ORCID: *https://orcid.org/0000-0002-3218-345X*

Researcher ID: *http://www.researcherid.com/T-6972-2018*

SPIN: *http://elibrary.ru/3758-4834*

Волощук Лідія Олександрівна *– доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку, аналізу та аудиту, Одеський національний політехнічний університет (просп. Шевченка, 1, Одеса, 65044, Україна)*

E-mail: *l.a.voloschuk@gmail.com*

ORCID: *http://orcid.org/0000-0002-9692-7438*

Researcher ID: *http://www.researcherid.com/V-7757-2018*

УДК 338.45:65.01
JEL Classification: M21; O31; O32

Носовец А. И., Волощук Л. А. Место инновационной инфраструктуры в определении результатов инновационной деятельности

В статье детализировано и дифференцировано по различным подходам понятие инновационной инфраструктуры, уточнено обоснование её взаимосвязи с инновационной системой на предмет влияния на формирование результатов инновационной деятельности. Рассмотрены аспекты трактовки изучаемого понятия инноватики по нормативно-правовым источникам отечественного законодательства и международным стандартам; обозначена несогласованность определений в нормативных актах; представлена авторская дефиниция инновационной инфраструктуры; уточнено в связке с инновационной инфраструктурой содержательное наполнение понятия инновационной системы. Раскрыта сущность инновационной инфраструктуры в качестве результата инновационной деятельности, и указано ее место в их формировании. Также приведен и обоснован перечень результатов исследуемой инновативной категории как результатов инновационной направленности предпринимательской деятельности

UDC 338.45:65.01
JEL Classification: M21; O31; O32

Nosovets O. I., Voloshchuk L. O. The Place of Innovation Infrastructure in Determining the Results of Innovative Activity

The concept of innovation infrastructure is detailed and differentiated using various approaches, the grounds for its relationship with the innovation system in the context of their impact on the formation of innovation results is clarified. The aspects of interpreting the investigated concept of innovation studies by regulatory sources of domestic legislation and international standards are considered; inconsistency of the definitions in normative acts is indicated; the author's definition of innovation infrastructure is presented; the substantive content of the concept of innovation system in conjunction with the innovation infrastructure is clarified. The essence of innovation infrastructure as a result of innovative activity is revealed, and its place in their formation is indicated. Using the axiomatic principle of transitivity, the list of results of the investigated innovation category as results of the innovative orientation of entrepreneurial activity is also given and justified. The theoretical substantiation of the interdependence and certainty of innovation infrastructure and the innovation system in the context of determining the results

**Роботу виконано «Економічне оцінювання та обліково-аналітичне забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності та економічної безпеки на мікро- та макрорівні» (Реєстраційний № НДР в МОН: 0116U006740)*

с использованием аксиоматичного принципа транзитивности. Углубленно теоретическое обоснование взаимной зависимости и определенности инновационной инфраструктуры и инновационной системы в контексте определения результатов инновационной деятельности с позиции системности функционирования и определенности признаками инновационности.

Ключевые слова: *инновация, инновационная деятельность, инновационная система, инновационная инфраструктура, результаты инновационной деятельности, аксиоматичный метод.*

Табл.: *2.* ***Библ.:*** *31.*

Носовец Александра Игоревна *– аспирант кафедры учета, анализа и аудита, Одесский национальный политехнический университет (просп. Шевченко, 1, Одесса, 65044, Украина)*

E-mail: *professorka@ukr.net*

ORCID: *https://orcid.org/0000-0002-3218-345X*

Researcher ID: *http://www.researcherid.com/T-6972-2018*

SPIN: *http://elibrary.ru/3758-4834*

Волощук Лидия Александровна *– доктор экономических наук, доцент, заведующий кафедрой учета, анализа и аудита, Одесский национальный политехнический университет (просп. Шевченко, 1, Одесса, 65044, Украина)*

E-mail: *l.a.voloschuk@gmail.com*

ORCID: *http://orcid.org/0000-0002-9692-7438*

Researcher ID: *http://www.researcherid.com/V-7757-2018*

of innovation from a position of systematic functioning and certainty by signs of innovation is in-depth.

Keywords: *innovation, innovative activity, innovation system, innovation infrastructure, results of innovative activity, axiomatic method.*

Tabl.: *2.* ***Bibl.:*** *31.*

Nosovets Oleksandra I. *– Postgraduate Student of the Department of Accounting, Analysis and Audit, Odesa National Polytechnic University (1 Shevchenka Ave., Odesa, 65044, Ukraine)*

E-mail: *professorka@ukr.net*

ORCID: *https://orcid.org/0000-0002-3218-345X*

Researcher ID: *http://www.researcherid.com/T-6972-2018*

SPIN: *http://elibrary.ru/3758-4834*

Voloshchuk Lidia O. *– Doctor of Sciences (Economics), Associate Professor, Head of the Department of Accounting, Analysis and Audit, Odesa National Polytechnic University (1 Shevchenka Ave., Odesa, 65044, Ukraine)*

E-mail: *l.a.voloschuk@gmail.com*

ORCID: *http://orcid.org/0000-0002-9692-7438*

Researcher ID: *http://www.researcherid.com/V-7757-2018*

Найефективнішим у розвитку ринкових відносин, економічних систем і суб'єктів господарювання на тлі глобалізаційних процесів, а в сучасних умовах переважаючим шляхом виходу з криз є повсюдне та масове на всіх рівнях господарської діяльності впровадження інновацій та побудова на їх основі стратегій подальшого розвитку як визначального та єдиного вірного базису будь-якої діяльності, незалежно від її комерційної направленості. Отже, зростає необхідність визначення та оцінки результатів втілення наукових ідей, запровадження наукових доробок у масове виробництво від місцевого застосування і впровадження інноваційних технологій у повсюдне використання в житті суспільства. Актуальність встановлення та деталізації категоріального апарату визначення результатів інноваційної діяльності додатково обґрунтовується скороченням життєвого циклу інновацій під впливом пришвидшення темпів наукового прогресу за рахунок прискорення морального старіння нововведень і розробок при збереженні загальної строкової тривалості інноваційного процесу в межах одного кроку на комерціалізацію окремої розробки та, як наслідок, зростання темпів рутинізації впровадження результатів наукової діяльності.

Окрім досягнення стратегічних цілей, існуючі управлінські процеси на підприємстві направлені на вирішення поточних завдань і виконання короткострокових планів з отриманням очікуваних результатів та оцінкою ефективності провадження за показниками результативності, валідності запроваджених заходів та застосованого інструментарію з одночасним виконанням оперативного моніторингу, контролю поточного стану, внесення необхідних коректив у плани, проекти, програми тощо з метою підвищення вірогідності отримання запланованих результатів у виконанні завдань і досягнення поставлених цілей, не останню роль у чому відіграє налагодженість та функціонування, зокрема, в питаннях інформаційного обміну, зовнішніх зв'язків суб'єктів господарювання, а також інфраструктурний розвиток навколишнього середовища.

Як зазначається в [1], «незважаючи на те, що в Україні проголошено становлення економіки інноваційного типу, слід констатувати, що на даному етапі вона є не інноваційною, а інноваційно орієнтованою. Тобто інноваційна спрямованість обрана її основним курсом, досягнення якого стане можливим лише шляхом оновлення сучасних суспільно-політичних і економіко-правових базисів, створення нових інститутів і здійснення трансформаційних процесів в економіці, формування якісно нового комплексу галузей, основним ресурсом яких стануть знання та інформація. І роль інноваційної інфраструктури в процесі створення інноваційної економіки не слід недооцінювати та нівелювати, особливо в умовах необхідності залучення іноземних інвестицій, наявного незатребуваного інтелектуального потенціалу та нагальної потреби пошуку шляхів виходу з глибокої економіко-політичної кризи».

З огляду на важливість і цінність достовірності оцінки в рамках аналізу продуктивності та доцільності впровадження інновацій, незважаючи на пріоритетність пов'язаної з їх комерціалізацією діяльності та влучність в успішному та сталому розвитку суб'єктів господарювання, зростає актуальність визначення результатів такої діяльності як об'єкта оцінки та контролю, диференціації та критеріїв віднесення подібно до критеріїв інноваційності, вирішення питань щодо яких в сучасних наукових дослідженнях досі практично оминається.

Питаннями сутнісного розкриття зазначеного поняття займався ряд учених серед економістів, таких як: О. С. Аванесян, О. В. Балакірєва, Г. С. Гамідов, І. Г. Дєжина, І. А. Дерід, А. А. Едилерська, Н. С. Єрмакова, Т. А. Ісмаілов, В. Г. Колосов, В. С. Кортов, О. А. Мазур, Н. А. Маренков,

А. С. Марченко, А. Н. Мярин, А. Д. Нефедьєв, Н. О. Османов, Б. Г. Салтиков, В. Х. Трібушна, Ж. Ю. Уланов, К. І. Фаустова, М. А. Хачеян, А. В. Ширяев і представники вчених-правників Ю. Є. Атаманову, О. Е. Сімсон.

Слід зазначити базування досліджень деяких вчених на порівняльному аналізі діяльності суб'єктів інноваційної діяльності та суб'єктів інноваційної інфраструктури як учасників інноваційних відносин [1]. Інші розглядали поняття глибше за допомогою системного, комплексного, структурно-функціонального підходів. Проте на цей час «в науковій літературі не висвітлено комплексне поняття «результатів інноваційної діяльності» як отримуваного на виході інноваційного процесу підприємства, функціонування інноваційної інфраструктури, інноваційної системи тощо» [2].

Розгляд факторів сприяння чи перешкоджання загалом діяльності, побудованої на інноваціях, та тому чи іншому явищу сфери інноватики оминає поняття результатів від реалізації її різноманітних категорій, зводячи все до інноваційної продукції, тобто продукції, що в своїй характеристиці має інноваційну складову та несе задоволення нових потреб споживачів та / або новий спосіб задоволення існуючих жадань суспільства.

Основними завданнями статті є: розгляд тематичного поля визначення результатів інноваційної діяльності, дослідження категоріального апарату поняття інфраструктури інноваційної системи, оцінка ступеня його вивченості в науковій літературі та нормативно-регулювального супроводу діяльності суб'єктів інноваційної інфраструктури, встановлення результатів заснованої на комерціалізації нововведень діяльності в контексті визначення інноваційної інфраструктури та її взаємозв'язок з (національною) інноваційною системою у визначенні зазначених результатів.

Як доводиться у роботі [2], «у вітчизняній практиці інноваційні результати розглядаються як явище всесторонньої перебудови в економіці, що породжуване прагненням втілення нововведень на тлі глобалізаційних процесів та оцінюваних в площині показників статистичного обліку». З метою поглиблення вивчення вказаної категорії інноватики дослідимо взяте за базис означене поняття інноваційної інфраструктури.

«Отже, виходячи із того, що процес реалізації інновації називають інноваційним процесом, маємо зазначити, що місцем локалізації інноваційного процесу є інноваційна інфраструктура, отже, інноваційна інфраструктура є середовищем, у якому відбуваються стадії інноваційного процесу [3]», та визначає обґрунтованість до розгляду цієї економічної категорії як інституту економічної системи та складової середовища виникнення результатів інноваційної діяльності. Згідно з [4] «ефективність інноваційного розвитку багато в чому визначається інноваційною інфраструктурою, виступає основним елементом інноваційної економік. Вона, як «архімедов важіль і точка опори», здатна підняти економіку країни на високий рівень».

Малойван В. В. зазначає, що «поняття «інноваційна інфраструктура» є відносно новим, і його поява обумовлена якісними змінами світової та національних економік, оновленням відправних засад ринкових відносин і принципів господарювання, становлення знань як основного фактора економічного розвитку держави» [1].

Як зазначається у [2], «здійснення будь-якої діяльності відбувається через визначення її елементів та їх структурного розмежування, формування механізмів взаємодії та забезпечення справного функціонування системи для досягненнях певних результатів, в якому першочерговим завданням є інтерпретація основоположних понять такої діяльності». «Аналіз сучасних наукових економічних джерел дає підстави стверджувати, що поняття «інноваційна інфраструктура» інтенсивно застосовується лише останнім десятиліттям і за цей час виділилися два концептуальних підходи до визначення інноваційної інфраструктури як економічної категорії, які А. С. Марченко позначив як широкий та вузький» [5], що охарактеризовані в табл. 1.

На підтвердження виконання диференціації відповідно до підходів визначення категорії «інноваційна інфраструктура» наведемо тлумачення в табл. 2.

Таблиця 1

Систематизація підходів до визначення категорії «інноваційна інфраструктура»

Підхід	Вузький	Широкий
1	2	3
Сутність	Інноваційна інфраструктура – сукупність різного роду організацій будь-якої форми власності (як юридичних, так і фізичних осіб), діяльність яких спрямована на забезпечення та сприяння реалізації інноваційної діяльності, охоплюючи весь інноваційний цикл, шляхом надання безпосереднього фінансового, матеріально-технічного, організаційного, консультаційного, інформаційного та іншого сприяння суб'єктам інноваційної діяльності	Інноваційна інфраструктура – інтегрована в інноваційну (а особливо – економічну) систему сукупність взаємопов'язаних економічних підсистем (ринкову, фінансово-кредитну, матеріально-виробничу, інформаційно-кадрову, консалтингову, маркетингову), які комплексно сприяють забезпеченню оперативного та ефективного функціонування інноваційних процесів
Диференціація підходів	Інноваційна інфраструктура як сукупність елементів	–
	Інноваційна інфраструктура як комплекс організаційно-економічних інститутів з наявністю зв'язків між елементами	
	Інноваційна інфраструктура як сукупність організацій обслуговування інноваційного процесу	
	Інноваційна інфраструктура як сукупність умов для здійснення інноваційної діяльності	

Закінчення табл. 1

1	2	3
Особливість	Інноваційна інфраструктура розглядається тільки як сукупність суб'єктів певної організаційної форми	Інноваційна інфраструктура розглядається не тільки як сукупність суб'єктів певної організаційної форми, але і як комплекс економічних відносин, в які вони вступають з метою впливу на економічну дійсність
Мета	Дає уявлення про видове розмаїття суб'єктів інноваційної інфраструктури за функціональним призначенням та спеціалізацією діяльності	Відповідає на концептуальні питання сутності та поняття інноваційної інфраструктури, розкриваючи її не лише з інституційної точки зору, а й даючи аналіз сукупності правових та інших відносин, у які вступають суб'єкти, що її представляють
Науковці	В. Х. Трібушна, А. Д. Нефедьєв, О. П. Гармашова, О. П. Колєснік	С. І. Архієреєв, І. О. Дерід, О. С. Євсеєв

Джерело: складено авторами на засадах систематизації джерел [6–13]

Таблиця 2

Визначення категорії «інноваційна інфраструктура» за різними нормативно-правовими й науковими джерелами

Джерело	Визначення
1	2
Вузький підхід	
Інноваційна інфраструктура як сукупність елементів	
Н. З. Мазур, М. П. Левина	Інноваційна інфраструктура – це інформаційні, організаційні, маркетингові, освітні й інші мережі, які допомагають новій ідеї добиратися до своєї практичної реалізації і знаходити свого споживача
Н. Т. Рудь	Інноваційна інфраструктура – сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні, тренінгові тощо)
Ю. С. Семке	Інноваційна інфраструктура – сукупність взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих організацій різного спрямування і різноманітних організаційно-правових форм, які надають послуги із забезпечення вільного руху повного обсягу ресурсів, необхідних для здійснення інноваційної діяльності на всіх етапах інноваційного процесу
Д. С. Соколов, Н. С. Томіліна	Інноваційна інфраструктура – сукупність елементів національної інноваційної системи, що забезпечують доступ до різних ресурсів і надають послуги учасникам інноваційної діяльності, тобто забезпечують можливості успішної інноваційної діяльності
Інноваційна інфраструктура як комплекс організаційно-економічних інститутів з наявністю зв'язків між елементами	
А. Н. Мярин	Інноваційна інфраструктура – це комплекс організаційно-економічних інститутів, що безпосередньо забезпечують умови реалізації інноваційних процесів господарюючими суб'єктами (в тому числі спеціалізованими інноваційними організаціями) на основі принципів економічної ефективності як національної економіки в цілому, так і її економічних суб'єктів в умовах кон'юнктурних коливань ринку
Інноваційна інфраструктура як сукупність організацій обслуговування інноваційного процесу	
Закон «Про інноваційну діяльність»	Інноваційна інфраструктура – сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо)
Постанова «Модельний закон про інноваційну діяльність»	Інфраструктура національної інноваційної системи (інноваційна інфраструктура) – сукупність органів і організацій, що здійснюють в межах наданих їм повноважень керівництво і реалізацію державної політики у сфері інноваційної діяльності, а також сукупність спеціалізованих інноваційних комерційних, некомерційних підприємств і організацій, їх об'єднань, саморегульованих організацій та професійних спілок підприємців, які забезпечують інноваційну діяльність
Н. Ісмагілов, А. Мухамедьяров, Ю. Хабибрахманова	Інноваційна інфраструктура – організації, що сприяють здійсненню інноваційної діяльності (інноваційно-технологічні центри, технологічні інкубатори, технопарки, учбово-ділові центри та інші спеціалізовані організації
А. Д. Нефедьєв	Інноваційна інфраструктура – сукупність інститутів, організацій та фізичних осіб, забезпечуючих сприятливі умови та можливості для виробництва і реалізації інновацій

Закінчення табл. 1

1	2
Інноваційна інфраструктура як сукупність умов для здійснення інноваційної діяльності	
Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність»	Державна дослідницька інфраструктура – об'єднання наукових установ та (або) вищих навчальних закладів державної форми власності, що створюється з метою оптимального використання їхніх ресурсів (кадрів, матеріалів, устаткування, обчислювальних ресурсів та зберігання банків даних і знань) та координації їх ефективного використання для проведення наукових, науково-технічних досліджень і науково-технічних розробок на найвищому рівні, а також забезпечення спільного проведення заходів щодо якісної підготовки фахівців у відповідних галузях знань
Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність»	Дослідницька інфраструктура – сукупність засобів, ресурсів та пов'язаних з ними послуг, які використовуються науковим співтовариством для проведення досліджень на найвищому рівні, що охоплює найважливіші об'єкти наукового устаткування та обладнання або набори приладів, ресурси, що базуються на знаннях (колекції, архіви, депозитарії або банки даних наукової інформації), інфраструктуру, засновану на технології комунікацій (грід, комп'ютери, програмне забезпечення і мережевий зв'язок), та інші структури унікального характеру. Дослідницькі інфраструктури можуть бути локально розташованими, віртуальними або розподіленими (організована мережа ресурсів), державними або приватними. Дослідницькі інфраструктури можуть входити до міжнародних мереж
Повідомлення Комісії. Рамковий документ щодо державної допомоги на наукові дослідження, технічний розвиток та провадження інноваційної діяльності	Дослідницька інфраструктура – об'єкти, ресурси і пов'язані з ними послуги, які використовуються в науковому співтоваристві для проведення досліджень у відповідних сферах, і охоплює наукове обладнання або набори інструментів, інформаційні ресурси, такі як колекції, архіви або структурована наукова інформація, які сприяють формуванню інформаційних і комунікаційних інфраструктур на основі технологій, таких як мережа, комп'ютерні системи, програмне забезпечення та зв'язок, або будь-який інший унікальний вид організації, необхідні для проведення досліджень. Такі інфраструктури можуть бути «розташовані на єдиному об'єкті» або «розпорошені» (організована мережа ресурсів)
Н. В. Краснокутська	Інноваційна інфраструктура – сукупність взаємопов'язаних та взаємодіючих організацій, систем, необхідних і достатніх для ефективного здійснення інноваційної діяльності та реалізації нововведень.
Л. І. Сергєєв, М. Ю. Писаренко	Інноваційна інфраструктура – сукупність організацій, що надають послуги зі створення, освоєння у виробництві і (або) практичного застосування нової або удосконаленої продукції, нового чи удосконаленого технологічного процесу
Д. С. Соколов, Н. С. Томіліна	Інноваційна інфраструктура – це сукупність об'єктів інноваційної діяльності і взаємозв'язків між ними, які виробляють нові знання і нововведення, перетворять їх в нові продукти і послуги, забезпечують їх поширення і споживання в умовах ринку. Інноваційна інфраструктура є сполучною ланкою між результатами наукових досліджень і ринком, державою і підприємницьким сектором економіки
Широкий підхід	
А. В. Райхлина	Інноваційна інфраструктура – це найважливіший фактор, що забезпечує адаптацію економіки до прогресивних технологій і заснований на комплексній і довгостроковій взаємодії між інноваційною сферою і ринком

Джерело: складено авторами на засадах систематизації джерел [7; 14–24]

Як бачимо з таблиці, серед учених існує узгодженість у визначенні досліджуваної інноваційної категорії як сукупності організацій-учасників інноваційного процесу та реалізаторів-забезпечувачів здійснення інноваційної діяльності й спорідненість у визначенні предметної області функціонування та взаємозв'язків між елементами, здебільшого подаючи трактування відповідно до об'єктно-предметного підходу до визначення дефініцій у формуванні понятійного апарату, зокрема ресурсному та статистичному підходам.

Подання деякими авторами визначень у рамках декількох підходів в черговий раз підтверджує мультинауковість дослідних напрацювань і доробок і являється проявом «дуального підходу» [25], заснованого на поєднанні динамічного та статичного, в наведенні дефініцій понять економічної науки.

«Визначення сутності інноваційної інфраструктури на засадах дуального підходу потребує уточнення з урахуванням зв'язків» [25] з інноваційною системою як окремими, але пов'язаними об'єктами контролю.

Показово в Законі України «Про наукову та науково-технічну діяльність» визначення інноваційної інфраструктури з нахилом в сферу наукової діяльності відповідно до першої стадії інноваційного процесу – дослідницької – учасників науково-виробничого комплексу, що активно та безпосередньо беруть участь у створенні та комерціалізації досягнень НДДКР, подається з використанням суб'єктно-об'єктного підходу в протиставленні напрямків початку виконання ланцюга взаємодії елементів означеної структури за суб'єктом / об'єктом його ініціювання в тлумаченнях державної дослідницької інфраструктури від установ провадження наукової діяльності до оптимального

використання ресурсного потенціалу та ефективної координації вживання ресурсного забезпечення трактуванню дослідницької інфраструктури у вигляді ресурсного капіталу в розпорядженні наукового співтовариства в сукупності використання різноманітних структур, та тим самим вказується на полягання опірної відмінності в означенні форми власності учасників інноваційної інфраструктури науково-дослідного спрямування, що свідчить про неузгодженість у нормативних актах з регулювання інноваційної діяльності в Україні сфери дії та контролю закону ще на стадії визначення термінології.

За результатами аналізу дефініцій розгляданої категорії можемо зробити висновок про трактування інноваційної інфраструктури як середовища функціонування суб'єктів окремого виду економічної діяльності з надання інноваційних послуг суб'єктам інноваційно-виробничого характеру діяльності відповідно до вузького підходу, зокрема як сукупності умов її здійснення. На нашу думку, подібне спрощування доволі широкого та ємного поняття порівнювано з ототожнюванням грошових коштів та фінансів, де останні, своєю чергою, мають таке визначення:

- «Фінанси (від лат. financia – готівка, дохід) – сукупність економічних відносин, що виникають у процесі формування, розподілу і використання централізованих і децентралізованих фондів грошових коштів» [26].
- «Фінанси – узагальнюючий економічний термін, що означає як 1) грошові кошти, фінансові ресурси, що розглядаються в їх створенні та русі, розподілі і перерозподілі, використання, так і 2) економічні відносини, зумовлені взаємними розрахунками між господарськими суб'єктами, рухом грошових коштів, грошовим обігом, використанням грошей» [27].

Як і в більшості випадків формування понятійного апарату економічних категорій, зазнаючих стрімкого, продиктованого сучасними умовами «виживання» підприємств та економік розвитку й щодо інноваційної інфраструктури, «незважаючи на досить широке розповсюдження за останні роки, поки ще не має загальноприйнятих поглядів, а скоріше характеризується деякими концептуальним рамками, в яких триває розвиток та поглиблення існуючих знань» [28].

На думку С. І. Архієреєва та І. О. Деріда, «інноваційну інфраструктуру як інститут економічної системи однозначно не можна віднести до певного сектора економіки» [11]. Ними зазначено, що «внаслідок розвитку інноваційної сфери інноваційна інфраструктура вийшла за рамки інноваційної діяльності, сконцентрувавшись на наданні для неї специфічних послуг, перетворившись на самостійний вид економічної діяльності в суспільному розподілі праці, увібравши в себе частину видів діяльності з інших сфер, які прямо не пов'язані з інноваційною діяльністю, однак створюють для неї належні умови» [12].

Зв'язок національної інноваційної системи (НІС) та інноваційної інфраструктури (ІІ) очевидно прослідковується в багатьох наукових дослідженнях.

«Інноваційна інфраструктура є одним із складових елементів інноваційної системи будь-якого рівня: національного, регіонального – і покликана забезпечувати більш ефективне функціонування даних систем» [29].

«Національна інноваційна система – це сукупність інститутів, організацій та механізмів їх взаємодії, в рамках яких здійснюється діяльність з виробництва, зберігання і розповсюдження інновацій. Національна інноваційна система кооперує і інтегрує зусилля інноваційних інститутів, організацій та фізичних осіб, створюючи мережу механізмів їх партнерства» [8].

«Формування НІС включає в себе створення та розвиток інноваційної інфраструктури» [30].

Обґрунтовуючи взаємозв'язок таких інноваційних категорій, як «інноваційна система» та «інноваційна інфраструктура», зазначимо, що згідно з дослідженнями А. В. Райхліної «інноваційна інфраструктура являє собою поле, створює та забезпечує умови для діяльності, становлення та підтримання взаємовідносин суб'єктів національної інноваційної системи» [30].

На нашу думку, інноваційну інфраструктуру можна визначити як комплексну систему взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих пасивних (організації забезпечення інноваційної діяльності: інноваційно-технологічні центри, центри трансферу технологій, бізнес-інкубатори, технопарки, учбово-ділові центри, державі інститути тощо) суб'єктів національної інноваційної системи і ресурсного матеріального, інформаційного, комунікаційного та іншого забезпечення їх взаємопов'язаних і взаємоспадкових економічних відношень: ринкових, фінансово-кредитних, матеріально-виробничих, інформаційно-консалтингових, кадрових, дифузійно-збутових тощо.

Подане трактування об'єднує в собі ознаки вузького та широкого підходів до визначення інноваційної інфраструктури, розглядаючи її як сукупність учасників інноваційного процесу певної спеціалізації (напрямку) інноваційної діяльності й функціонального призначення та як сукупність економічних відносин з метою впливу на відповідну дійсність, говорячи про дуальність дефініції.

В більшій частині наукової літератури подані визначення саме зовнішньої інфраструктури здійснення сприяння виробництву, реалізації та дифузії інновацій, наведене авторське тлумачення інноваційної інфраструктури, яка також відповідає цій характеристиці, тоді як внутрішня інфраструктура підприємства відноситься до області вивчення побудови та функціонування організаційної структури.

«Для того щоб займатися інноваційною діяльністю (проводити дослідження або випускати продукцію) організації повинні, з одного боку, мати внутрішню інноваційну інфраструктуру як оптимальне поєднання відповідних умов і ресурсів. З іншого боку, мати доступ до зовнішньої інноваційної інфраструктури» [8].

Часто позначення змістовних границь національної інноваційної системи, а саме такий рівень її реалізації в більшості випадків підпадає в наукове поле зору, включає в себе визначення такого ж характеру інфраструктури, ототожнюючи, ставить їх на один рівень на порушення підпорядкованості.

Доцільно з метою окреслення відмінності інноваційної інфраструктури та інноваційної системи й встановлення, уточнення їх змістовної, структурної, ієрархічної підпо-

рядкованості привести авторський погляд на визначення останньої.

«Інтерпретація інноваційної системи (ІС) як сукупності взаємопов'язаних організацій з забезпечення протікання інноваційного процесу, здійснення інноваційної діяльності, виконання інноваційних завдань та тлумачення як сукупності умов для здійснення інноваційної діяльності ототожнює її з інноваційною інфраструктурою, що являється одним із елементів складної динамічної системи та вписується в тлумачення за вузьким підходом» [31].

А інноваційну систему, зокрема НІС, відповідно до зроблених з аналізу дефініцій інноваційної інфраструктури висновків та існуючого між згаданими поняттями взаємозв'язку, логічно розширити на включення до системи активних учасників інноваційного процесу (підприємства здійснення інноваційної діяльності: освітні, наукові, науково-дослідні організації, підприємства науково-виробничого комплексу) в їх взаємодії з пасивними, що орієнтовані на забезпечення функціонування та відтворення інноваційних процесів, заснованих на принцах економічної ефективності, з метою досягнення інноваційного розвитку окремих суб'єктів комерційної та некомерційної направленості діяльності й економіки суб'єкта рівня господарювання (надмікроекономічного), зокрема, країни в цілому.

З цього та відповідно до змістовних характеристик підходів до визначення аналізованих економічних категорій випливає: інноваційна інфраструктура орієнтована на інноваційний процеси, інноваційна система – на інноваційний розвиток, в підтвердження чого можна привести витяг з роботи Н. В. Краснокутської «інноваційна інфраструктура охоплює діяльність у рамках інноваційного процесу (науку — техніку — виробництво — споживання)» [22].

Інноваційна інфраструктура – сфера взаємодії пасивних учасників НІС, а (національна) інноваційна система – середовище взаємодії активних та пасивних суб'єктів ІІ та його виникнення і функціонування в інформаційно-комунікативному полі ресурсного забезпечення досягнення інноваційного розвитку та отримання результатів інноваційної діяльності.

Розвиненість мережі породжуваних та породжуючих взаємозв'язків між суб'єктами підприємницької діяльності науково-виробничої та інфраструктурно-забезпечувальної складової інноваційної системи та ступінь продуктивності їх взаємодії прямо впливає на ефективність інноваційних змін макро-, мезо- та мікрорівнів протікання інноваційних процесів.

Ступінь розвитку зв'язків між активними та пасивними учасниками інноваційної інфраструктури може визначати її як фактор сприяння чи перешкоджання інноваційній діяльності та характеристику ефективності дифузії інновацій та трансферу технологій.

Доцільно погодитись зі ствердженням Д. С. Соколова та Н. С. Томіліної, що «інноваційна інфраструктура є сполучною ланкою між результатами наукових досліджень і ринком, державою і підприємницьким сектором економіки» [7].

«Створення, модифікація, видозміна, перебудування інноваційної інфраструктури як «побічний» ефект інноваційної діяльності виступає вторинним результатом інноваційної діяльності, тоді як інноваційна система [31]», «левову» частку якої складає сукупність взаємозалежних науково-виробничих та інфраструктурно-забезпечувальних підприємств та їх взаємовідносин, може бути віднесена до результатів третього порядку.

«Створення відповідних інноваційному характеру розвитку інституцій, втілюваних національною інноваційною системою в собі як каталізатора спорудження, високого рівня самозабезпечення та самооновлення при відповідному державному супроводженні інноваційної інфраструктури, активізація інноваційної диспозиції споживачів та інноваційного потенціалу виробників такої продукції, послуг завдяки ефективному інформуванню та результативному функціонуванню відповідної інфраструктури» [31] визначає взаємозалежний зв'язок інноваційних понять у провадженні інноваційної діяльності та створює підстави до застосування аксіоматичного методу організації наукового знання у визначенні результатів інноваційної діяльності в значенні та контексті інноваційної інфраструктури.

Результати функціонування інноваційної інфраструктури за зазначеним методом можуть виступати результатами інноваційної діяльності за аксіомою транзитивності.

Інноваційна інфраструктура може виступати результатом діяльності інноваційного спрямування як сформована або в стані виникнення мережа різного ступеня локалізації взаємопов'язаних суб'єктів забезпечення реалізації різних стадій інноваційного процесу, як поняття, історично сформоване в ході впровадження нововведень та їх виникнення (отримання) на виникнення потреб інформаційного обміну між виробниками товарів та їх споживачами, між науковими установами та промисловцями, руху факторів виробництва та науково-технічного прогресу взагалі в подальшому.

Результатами функціонування інноваційної інфраструктури, що стали її властивостям та структурними елементами, являються:

- нові шляхи поширення інформації та дифузії інновацій на зростання швидкості інноваційних процесів й ефективності інформаційного обміну та трансферу розробок;
- нові принципи побудови інформаційних баз і систем, інтеграція інформаційних технологій у формування, забезпечення та оновлення наукових баз даних;
- нові логістичні принципи та моделі на підвищення раціоналізації використання ресурсів і зниження витрат на забезпечення матеріальних, фінансових та інформаційних потоків у вигляді нетехнологічних видів інновацій;
- нові види інноваційних і супутніх послуг, переростаючи з часом на нові види інноваційної діяльності;
- нові інноваційні інституції, формалізовані структури державного регулювання та самоорганізації ринку;
- виявлення, визначення, формування та задіяння інноваційного потенціалу як засобу переходу до інноваційного характеру діяльності та фактора інноваційного розвитку;
- підвищення інноваційної активності суб'єктів господарювання, як наслідок пожвавлення ринку,

підвищення наукоємності виробленої продукції та науково-технічного рівня промисловості, сфери торгівлі та послуг, зокрема, освітніх, та державного сектора економіки, підвищення капіталовіддачі та науковіддачі учасників інноваційного процесу, полегшення переходу країни до формату «стартдержави» та наступного технологічного укладу, в перспективі розгортання нової промислової революції та, як демонструє практика, поступове скорочення довгих хвиль економічного циклу на порозі сьомого технологічного укладу.

Враховуючи взаємозалежний тісний зв'язок інноваційних системи та інфраструктури, такий результат НІС, як ринок об'єктів (продуктів) інтелектуальної власності, можна зарахувати до складу результатів самої інноваційної інфраструктури, нею ініційований та забезпечуваний, й водночас до переліку результатів інноваційної діяльності опосередковано за аксіоматичним методом принципу транзитивності в обох випадках.

Зазначені вище випадки інтерпретації результатів інноваційної діяльності на базі та випливаючи з сутності інноваційної інфраструктури, визначають актуальність приділення уваги питанням виявлення й означення результатів найефективнішого на сучасному етапі розвитку науки, економіки та суспільства виду діяльності з одночасним окресленням важливості сприйняття означених понять як об'єкта контролювання в стратегічному управління та вирішенні поточних задач в досягненні сталого розвитку підприємств, економік різних рівнів та їх індивідуальних і глобальних цілей.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У сучасних умовах господарювання інновації виступають одним із ключових факторів, що визначають перспективи соціального та економічного розвитку підприємств. В Україні проблема ефективного економічного розвитку на основі інноваційних розробок є надзвичайно актуальною, оскільки активізація інноваційної діяльності могла б стати рушійною силою забезпечення розвитку промислових підприємств через удосконалення існуючих виробничих процесів, підвищення ефективності всіх аспектів виробничої та господарської діяльності, виявлення нових перспективних форм і напрямів ведення бізнесу.

Проведені дослідження дали можливість зробити уточнення змістовного розкриття поняття інноваційної інфраструктури у зв'язці з інноваційною системою, невід'ємною складовою якої являється досліджувана категорія сфери інноватики, на підставі аналізу наукових напрацювань в цьому напрямку, прослідкувавши прояв дуального підходу в багатьох дослідженнях та зазначивши актуальність його застосування за умови зростання кожного дня мультинауковості досліджень окремих понять і доцільність для повнішого та ширшого означення їх сутнісних меж, закріпивши в авторському тлумаченні.

Погоджуємось з автором [1], який визнає, що «досвід розвинених країн світу підтверджує, що в умовах глобальної конкуренції на світовому ринку переважне становище займає той, хто має розвинену інфраструктуру сприяння і забезпечення інноваційної діяльності, представлену рядом суб'єктів, які комплексно та у взаємодії здатні оперативно і гнучко сприяти реалізації та впровадженню необхідних в даний момент інновацій».

В межах цього дослідження поглиблено теоретичне обґрунтування взаємної залежності й визначеності інноваційної інфраструктури та інноваційної системи в контексті визначення результатів інноваційної діяльності з позиції системності функціонування та визначеності ознаками інноваційності.

Зазначена необхідність сприяння розвитку інноваційної інфраструктури, покликане покращити комунікативність між суб'єктами в досягненні свої цілей, як наслідок, на підставі проаналізованої економічної категорії та загалом задає наступну векторність подальших наукових досліджень: виявлення, встановлення, формулювання, класифікація, диференціювання, групування, систематизація результатів, заснованої на впровадженні інновацій діяльності обох напрямків комерційного цілепокладання, – з причини неспинного розвитку науко-технічного прогресу, інноваційного господарювання та інноватики в цілому з метою підвищення ефективності здійснення та реалізації контролювання за результативністю впровадження інновацій, а отже, і провадження інноваційного типу підприємницької діяльності в орієнтації на сталий інноваційний розвиток учасників всіх господарських рівнів видів економічних зв'язків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Малойван В .В. Інноваційна інфраструктура: методологічні засади правового регулювання. *Право та інновації.* 2015. № (5). С. 43–48. URL: http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2016/06/Maloivan10.pdf

2. Nosovets O. I., Voloschuk L. O., Kovtunenko K. V. Intellectual and innovative capital as an innovation activities results of industrial enterprises. *Економіка: реалії часу : наук. журнал*. 2018. № 4 (38). С. 49–60. URL: https://economics.opu.ua/files/archive/2018/No4/49.pdf

DOI: 10.5281/zenodo.2353321

3. Кузьмін О. Є., Шотік Т. М. Сутність та види інноваційної інфраструктури // *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми економіки та управління.* 2008. № 628. С. 183–184. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/2006/1/27.pdf

4. Исмаилов Т. А., Гамидов Г. С. Инновационная экономика – стратегическое направление развития России в XXI веке. *Инновации.* 2003. № 1. С. 16–20.

5. Марченко О. С. Національна інноваційна система як інтегратор знань. *Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого.* 2010. № 2. С. 31.

6. Трибушная В. Х. Инновационная инфраструктура как необходимость поддержки наукоемкого предпринимательства: технопарки и стратегическое управление : монография. Ижевск, 2011. 240 с.

7. Чуруброва Е. Д., Поляков Р. К. Проблема развития инновационных процессов в региональных инновационных системах // Инновационное развитие современной науки: проблемы, закономерности, перспективы : сб. ст. XI Междунар. науч.-практ. конф. (Пенза, 2019 г.). Киев : Наука и Просвещение, 2019. С. 65–72. URL: https://cyberleninka.ru/article/v/innovatsionnaya-infrastruktura-v-sovremennoy-rossii-ponyatie-soderzhanie-osobennosti

8. Нефедьев А. Д. Инновационная инфраструктура. *Креативная экономика*. 2011. Т. 5. № 10 (58). С. 42–48. URL: https://creativeconomy.ru/lib/4571#html

9. Гармашова О. П. Розвиток інноваційної інфраструктури як чинник конкурентоспроможності України. *Теоретичні та прикладні питання економіки.* 2010. № 23. С. 213–220. URL: http://tppe.econom.univ.kiev.ua/data/2010_23/Zb23_27.pdf

10. Колесник О. П. Инфраструктурная составляющая инновационного развития. *Бизнес Информ.* 2010. № 1. С. 9–15.

11. Архієреєв С. І., Дерід І. О. Інститут інноваційної інфраструктури та його трансакційна складова. *Наукові праці ДонНТУ. Серія : економічна.* 2009. Вип. 37–1. С. 158–161. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/5867/1/NP_DonNTU_2009_37_1_Arkhiiereiev_Instytut.pdf

12. Архієреєв С. І., Дерід І. О. Взаємозв'язок розвитку регіональної інноваційної системи, інтерактивних інноваційних комплексів та інноваційної інфраструктури. Приклад регіону Емілія-романія. *Вісник СумДУ. Серія : економіка.* 2009. № 1. С. 80–90. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/6201/1/vestnik_SumDU_2009_1_Arkhiiereiev_Vzaiemozviazok.pdf

13. Евсеев О. С., Коновалова М. Е. Развитие инновационной инфраструктуры в условиях модернизации национальной экономики. *Фундаментальные исследования.* 2012. № 9–1. С. 220–224. URL: http://www.fundamental-research.ru/ru/article/view?id=30208

14. Райхлина А. В. Формирование и развитие инфраструктуры инновационной деятельности : автореф. дис. … канд. экон. наук : 08.00.05. Ярославль, 2012. 26 с. URL: http://science.uniyar.ac.ru/upload/iblock/1ba/06120010.pdf

15. Татаркин А. И. Построение инновационной системы как условие обеспечения технологической модернизации экономики. *Инновационная экономика.* 2005. № 3 (80). С. 60–64. URL: https://cyberleninka.ru/article/v/postroenie-innovatsionnoy-sistemy-kak-uslovie-obespecheniya-tehnologicheskoy-modernizatsii-ekonomiki

16. Толстых Т. О., Пахомова Н. А. Подходы к формированию инновационной инфраструктуры для промышленных предприятий. *Экономинфо. Сектор Инновации и инвестиции.* 2013. № 20. С. 59–62. URL: https://cyberleninka.ru/article/v/podhody-k-formirovaniyu-innovatsionnoy-infrastruktury-dlya-promyshlennyh-predpriyatiy

17. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15

18. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19

19. Модельний закон про інноваційну діяльність, прийнятий Постановою на двадцять сьомому пленарному засіданні Міжпарламентської асамблеї держав-учасниць СНД «Про набрання чинності Закону України «Про ратифікацію угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Турецької Республіки про реадмісію осіб» № 27-V від 24.07.2006 р.» від 16.11.2006 № 27-16. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_g12

20. Повідомлення Комісії (Міжнародний документ) «Рамковий документ щодо державної допомоги на наукові дослідження, технічний розвиток та провадження інноваційної діяльності» від 11.06.2014 № 547-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_006-14

21. Исмагилов Н., Мухамедьяров А., Хабибрахманова Ю. Инновационная инфраструктура и ее элементы: опыт систематизации // Башкирская академия государственной службы и управления при Главе Республики Башкортостан. URL: http://www.bagsurb.ru/about/journal/Part%205_articles.pdf

22. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2003. 504 с.

23. Рудь Н. Т. Економіка: організація інноваційної діяльності : навч. посіб. Луцьк : РВВ ЛДТУ, 2007. С. 171–201.

24. Сергеев Л. И., Писаренко М. Ю. Исследование понятия инновационной инфраструктуры. URL: http://vuzirossii.ru/publ/issledovanie_ponjatija_innovacionnoj_infrastruktury/34-1-0-154

25. Волощук Л. О. Інноваційний розвиток та економічна безпека промислових підприємств: проблеми комплексного управління : монографія. Одеса, 2015. 396 с. URL: http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/6082/1/voloschuk_2015.pdf

26. Большой экономический словарь / под ред. Н. Н. Азрилияна. М. : Ин-т новой *экономики*, 2007. 1152 с.

27. Райзберг Б. А., Лозовский Л. Ш., Стародубцева Е. Б. Современный экономический словарь. М., 1997. С. 155.

28. Коюда О. П. Теоретичні підходи до формування систем на регіональному рівні. *Вісник Сумського державного університету. Сер. : Економіка*. 2012. № 4. С. 140–149. URL: hhtp://nbuv.gov.ua/UJRN/VSU_ekon_2012_4_21

29. Израйлит С. В. Жизненный цикл инноваций. М., 2014.

30. Райхлина А. В. Формирование и развитие инфраструктуры инновационной деятельности. *Экономика, Статистика и Информатика*. 2013. № 2. С. 59–62. URL: https://cyberleninka.ru/article/v/formirovanie-i-razvitie-infrastruktury-innovatsionnoy-deyatelnosti

31. Носовець О. І., Волощук Л. О. Інноваційна система в контексті визначення результатів інноваційної діяльності промислових підприємств // Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 30–31 трав. 2019 р.). Київ : ОНПУ, 2019. С. 175–179. URL: https://economics.opu.ua/files/science/oblik/2019/tezy.pdf

REFERENCES

Arkhiiereiev, S. I., and Derid, I. O. "Instytut innovatsiinoi infrastruktury ta yoho transaktsiina skladova" [Institute of Innovative Infrastructure and its Transactional Component]. Naukovi pratsi DonNTU. Seriia : ekonomichna. 2009. http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/5867/1/NP_DonNTU_2009_37_1_Arkhiiereiev_Instytut.pdf

Arkhiiereiev, S. I., and Derid, I. O. "Vzaiemozviazok rozvytku rehionalnoi innovatsiinoi systemy, interaktyvnykh innovatsiinykh kompleksiv ta innovatsiinoi infrastruktury. Pryklad rehionu Emilia-romaniia" [Interconnection of development of regional innovation system, interactive innovation complexes and innovative infrastructure. An example of the Emilia-Romagna region]. Visnyk SumDU. Seriia : ekonomika. 2009. http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/6201/1/vestnik_SumDU_2009_1_Arkhiiereiev_Vzaiemozviazok.pdf\

Bolshoy ekonomicheskiy slovar [Great economic dictionary]. Moscow: In-t novoy ekonomiki, 2007.

Churubrova, Ye. D., and Poliakov, R. K. "Problema razvitiya innovatsionnykh protsessov v regionalnykh innovatsionnykh sistemakh" [The problem of the development of innovative processes in regional innovation systems]. Innovatsionnoye razvitiye sovremennoy nauki: problemy, zakonomernosti, perspektivy. 2019. https://cyberleninka.ru/article/v/innovatsionnaya-infrastruktura-v-sovremennoy-rossii-ponyatie-soderzhanie-osobennosti

Harmashova, O. P. "Rozvytok innovatsiinoi infrastruktury yak chynnyk konkurentospromozhnosti Ukrainy" [Development of innovative infrastructure as a factor of competitiveness of Ukraine]. Teoretychni ta prykladni pytannia ekonomiky. 2010. http://tppe.econom.univ.kiev.ua/data/2010_23/Zb23_27.pdf

Ismagilov, N., Mukhamedyarov, A., and Khabibrakhmanova, Yu. "Innovatsionnaya infrastruktura i yee elementy: opyt sistematizatsii" [Innovative infrastructure and its elements: systematization experience]. Bashkirskaya akademiya gosudarstvennoy sluzhby i upravleniya pri Glave Respubliki Bashkortostan. http://www.bagsurb.ru/about/journal/Part%205_articles.pdf

Ismailov, T. A., and Gamidov, G. S. "Innovatsionnaya ekonomika - strategicheskoye napravleniye razvitiya Rossii v XXI veke" [An innovative economy is a strategic direction of the development of Russia in the 21st century]. *Innovatsii*, no. 1 (2003): 16-20.

Izraylit, S. V. *Zhiznennyy tsikl innovatsiy* [The life cycle of innovation]. Moscow, 2014.

Koiuda, O. P. "Teoretychni pidkhody do formuvannia system na rehionalnomu rivni" [Theoretical approaches to the formation of systems at the regional level]. Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Ser. : Ekonomika. 2012. hhtp//nbuv.gov.ua/UJRN/VSU_ekon_2012_4_21

Kolesnik, O. P. "Infrastrukturnaya sostavlyayushchaya innovatsionnogo razvitiya" [Infrastructure component of innovative development]. *Biznes Inform*, no. 1 (2010): 9-15.

Krasnokutska, N. V. *Innovatsiinyi menedzhment* [Innovation management]. Kyiv: KNEU, 2003.

Kuzmin, O. Ye., and Shotik, T. M. "Sutnist ta vydy innovatsiinoi infrastruktury" [The essence and types of innovative infrastructure]. Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika». Problemy ekonomiky ta upravlinnia. 2008. http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/2006/1/27.pdf

[Legal Act of Ukraine] (2002). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15

[Legal Act of Ukraine] (2006). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_g12

[Legal Act of Ukraine] (2014). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_006-14

[Legal Act of Ukraine] (2015). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19

Maloivan, V. V. "Innovatsiina infrastruktura: metodolohichni zasady pravovoho rehuliuvannia" [Innovative infrastructure: methodological principles of legal regulation]. Pravo ta innovatsii. 2015. http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2016/06/Maloivan10.pdf

Marchenko, O. S. "Natsionalna innovatsiina systema yak intehrator znan" [National innovation system as a knowledge integrator]. *Visnyk Natsionalnoi yurydychnoi akademii Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho*, no. 2 (2010): 31-.

Nefedev, A. D. "Innovatsionnaya infrastruktura" [Innovative infrastructure]. Kreativnaya ekonomika. 2011. https://creativeconomy.ru/lib/4571#html

Nosovets, O. I., and Voloshchuk, L. O. "Innovatsiina systema v konteksti vyznachennia rezultativ innovatsiinoi diialnosti promyslovykh pidpryiemstv" [Innovative system in the context of determining the results of innovation activity of industrial enterprises]. Oblikovo-analitychne zabezpechennia innovatsiinoi transformatsii ekonomiky Ukrainy. 2019. https://economics.opu.ua/files/science/oblik/2019/tezy.pdf

Nosovets, O. I., Voloschuk, L. O., and Kovtunenko, K. V. "Intellectual and innovative capital as an innovation activities results of industrial enterprises". Ekonomika: realii chasu. 2018. https://economics.opu.ua/files/archive/2018/No4/49.pdf. DOI: 10.5281/zenodo.2353321

Raykhlina, A. V. "Formirovaniye i razvitiye infrastruktury innovatsionnoy deyatelnosti" [Formation and development of innovation activity infrastructure]. http://science.uniyar.ac.ru/upload/iblock/1ba/06120010.pdf

Raykhlina, A. V. "Formirovaniye i razvitiye infrastruktury innovatsionnoy deyatelnosti" [Formation and development of innovation activity infrastructure]. Ekonomika, Statistika i Informatika. 2013. https://cyberleninka.ru/article/v/formirovanie-i-razvitie-infrastruktury-innovatsionnoy-deyatelnosti

Rayzberg, B. A., Lozovskiy, L. Sh., and Starodubtseva, Ye. B. *Sovremennyy ekonomicheskiy slovar* [Modern economic dictionary]. Moscow, 1997.

Rud, N. T. *Ekonomika: orhanizatsiia innovatsiinoi diialnosti* [Economy: the organization of innovation]. Lutsk: RVV LDTU, 2007.

Sergeyev, L. I., and Pisarenko, M. Yu. "Issledovaniye ponyatiya innovatsionnoy infrastruktury" [Study of the concept of innovation infrastructure]. http://vuzirossii.ru/publ/issledovanie_ponjatija_innovacionnoj_infrastruktury/34-1-0-154

Tatarkin, A. I. "Postroyeniye innovatsionnoy sistemy kak usloviye obespecheniya tekhnologicheskoy modernizatsii ekonomiki" [Building an innovative system as a condition for ensuring technological modernization of the economy]. Innovatsionnaya ekonomika. 2005. https://cyberleninka.ru/article/v/postroenie-innovatsionnoy-sistemy-kak-uslovie-obespecheniya-tehnologicheskoy-modernizatsii-ekonomiki

Tolstykh, T. O., and Pakhomova, N. A. "Podkhody k formirovaniyu innovatsionnoy infrastruktury dlya promyshlennykh predpriyatiy" [Approaches to the formation of innovative infrastructure for industrial enterprises]. Ekonominfo. Sektor Innovatsii i investitsii. 2013. https://cyberleninka.ru/article/v/podhody-k-formirovaniyu-innovatsionnoy-infrastruktury-dlya-promyshlennyh-predpriyatiy

Tribushnaya, V. Kh. *Innovatsionnaya infrastruktura kak neobkhodimost podderzhki naukoyemkogo predprinimatelstva: tekhnoparki i strategicheskoye upravleniye* [Innovative infrastructure as the need to support knowledge-based entrepreneurship: technology parks and strategic management]. Izhevsk, 2011.

Voloshchuk, L. O. "Innovatsiinyi rozvytok ta ekonomichna bezpeka promyslovykh pidpryiemstv: problemy kompleksnoho upravlinnia" [Innovative development and economic security of industrial enterprises: problems of complex management]. http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/6082/1/voloschuk_2015.pdf

Yevseyev, O. S., and Konovalova, M. Ye. "Razvitiye innovatsionnoy infrastruktury v usloviyakh modernizatsii natsionalnoy ekonomiki" [Development of innovative infrastructure in the context of modernization of the national economy]. Fundamentalnyye issledovaniya. 2012. http://www.fundamental-research.ru/ru/article/view?id=30208

Стаття надійшла до редакції 02.08.2019